

Izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda štev. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo:

Celje

Strossmayerjeva ulica 1
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon int. štev. 65.

Volitve v okrajne zastope.

V Celju, 9. oktobra.

Glasm § 4 oblastne uredbe z dne 21. julija 1928 mora razpisati volitve v okrajne zastope, in sicer ne več po dosedanem kurijalnem volilnem redu iz l. 1866, temveč po določilih §§ 2—26 uredbe mariborske oblastne skupščine o okrajnih volilnih odborih z dne 19. julija 1928. Ali povedano z drugimi besedami: članje okrajnega zastopa izvolijo občinski zastopi ne pa kot doslej le davkoplačevalci ali pa kot v državni in pokrajinski zbor ter pri občinskih zastopih vsi volilci po principu splošne in enake volilne pravice.

Dočim imamo tedaj pri volitvah v Narodno skupščino, oblastno in občinsko samoupravo splošno in enako volilno pravico, velja glede okrajnih zastopov izjema — in sicer edino iz političnih razlogov, ki gredo v račun pri nas vladajoči klerikalni stranki. Starega volilnega reda se klerikalci niso hoteli držati, ker bi prišli do veljave zlasti večji davkoplačevalci, ki se ne dajo komandirati od vsakega kaplana, zakona o srezkih samouprava pa jim ni trebalo izvršiti, ker pri nas nimamo velikih županov in ministrov za to, da bi se držali že sklenjenih in publiciranih zakonov. Stvar je pa bila poletij nujna. Bilo se je bati v Beogradu političnega preokreta in zamenjave sedanjih klerikalnih gerentov po okrajnih zastopih z drugimi ljudmi. Trebalo je tudi urediti nekaj manjših poslov, na pr. glede Južnojštajerske hranilnice — in končno ustvariti v teh zastopih nova gnezda klerikalne politične korupcije. Volitve po splošni in enaki volilni pravici bi bile nevarne; klerikalni politični zaveznik Puniša Račić jim je po deželi marsikje pokvaril račun, kar bi se nedvomno videlo tudi pri eventualnih volitvah v okrajne zastope. Tako je torej došlo do teh nekoliko kurioznih volitev, ki bodo razpisane in izvršene že v prihodnjih tednih.

Ako bi bilo z našimi klerikalnimi prijatelji mogoče kako pametno delo, bi se dalo iz okrajnih zastopov vseeno še marsikaj napraviti. Novi okrajni zastopi bodo vseeno imeli vsaj indirektno v narodu večjo rezonanco kot dosedanjí gerenti in njihovi sosvetovalci, ki so bili dostikrat za tako mesto docela nesposobni. Dela je dovolj, saj so naši okrajni zastopi nekaki ministri in državljani, 45 let stari in imeti morajo višjo izobrazbo, kar pa ni isto, kot z visokošolsko izobrazbo. Namestniki prišedejo pred narodno skupščino, da bodo verni kralju, i. s. pred ono skupščino, ki jih je izvolila, ker ne morejo prej sklicati nove narodne skupščine, ker je to že izvrševanje kraljeve oblasti. Namestniki imajo isto oblast kot kralj, omejitev ni. Eden namestnik je lahko odsoten in druga dva moreta vkljub temu izvršiti med tem časom kraljevo oblast, eden sam pa ne more tega storiti. Namestniki imajo neke skrbi tudi za vzgojo nedoletnega kralja. Če postane kralj polnoleten ali ozdravi pozneje, preneha namestništvo.

O *začasnem* namestništvu govori čl. 66 ustave. Če namreč kralj ob smrti ni zapustil moškega potomstva, toda bi bila kraljica ob času kraljeve smrti noseča, izvoli narodna skupščina *začasno* namestnike, ki izvršujejo kraljevo oblast samo do poroda. Vlada mora pred izvolitvijo namestnikov predložiti narodni skupščini mnenje treh zdravnikov, vzeti iz domačih medicinskih fakultet, o kraljičini nosečnosti. Isto velja, če bi prestolonaslednik umrl in bi bila njegova žena noseča v trenutku kraljeve smrti. Predviden pa je v ustavi tudi slučaj, da ostane prestol brez naslednika in tozadevno določa čl. 67 ustave, da ministrski svet, ki vzame kraljevo oblast začasno v roke, skliče narodno skupščino na posebno zasedanje, v katerem se odloči o prestolu. Obrnimo se sedaj h kraljevi osebi sami. Atribuciji kraljeve oblasti sta pred vsem 1. nedotakljivost in 2. neodgovornost. Princip moderne monarhije je, da je le minister *pravno* odgovoren, kralj pa le *moralno* obvezan po prisegi. Proces se lahko vodi le proti njegovi imovini, nikdar pa ne proti njegovi osebi. Kar se tiče nedotakljivosti pa pomeni to, da uživa kralj glede napadov na svojo osebo višjo zaščito kot navaden državljan. Za gotove zločine proti kralju je predpisana smrtna kazen, za manjše zločine pa visoke zaporne kazni. Kdor n. pr. z dejanjem stori nasilje kralju, ga zadene smrtna kazen, kdor žali kralja, ga zadene zapor najmanj 3 let.

deloven načrt, ki bi naj omogočil tudi široke skupne akcije na pr. pri cestah ali pri pospeševanju kmet. in obrt. produkcije, nadalje skupni nastopi na zunaj, n. pr. glede odpora proti znanimu § 82, ki favorizira industrije in druge bogate korporacije pred primernimi okrajnimi dokladami v škodo malim davkoplačevalcem (ta točka je za sedanje volilno gibanje, vkolikor ga bode, posebne važnosti). Drugi princip za pravilno delovanje okrajnih zastopov pa bi naj bil ta, da bi ne postali edinole politična tajništva klerikalne stranke in bi se naj tudi pri svojih akcijah držali stroge objektivnosti, na pr. glede kakih podpor, oddaje del in dr. Ako ne bode ne jednega, ne drugega, bode ostalo pri dosednji korupciji in pri neskončnih političnih ravsarijah.

Kar se tiče formalne strani volitev, je važno vedeti med drugim sledeče:

1. Okrajni zastop obstoja iz tolikih odbornikov, kolikokrat po 2.000 ima okraj prebivalcev. Pri ostankih nad 1.000 pride še jeden odbornik več. 2. Poleg tega je vsilil oblastni odbor (iz političnih ozirov) vsakemu okrajnemu zastopu še po tri odbornike — viriliste. Ti virilisti so lahko kdorkoli. Kdo in kaj bode, to si je lahko v sedanjih razmerah izražati na prste. Zato bode treba na naši strani kandidirati pevsod nekoliko gospodarsko zelo izkušenih in politično verziranih ljudi, da ne bode zagat, popuščanja in nerodnosti. 3. Okrajni zastopi se volijo za dobo štirih let. Ta določba je seveda bolj humorističnega značaja. 4. Voliti smejo, kakor smo že poročali, samo župani in občinski odborniki, tudi v onih občinskih zastopih, ki so bili slučajno razpuščeni. Voljeni pa smejo biti vsi oni, ki imajo volilno pravico v katerikoli občini dotičnega okraja in so vsaj 30 let stari. 5. Volilni imeniki so razporejeni pri okrajnih zastopih 14 dni po razpisu; popravljajo jih na temelju uradnih popraviljav občin okrajni zastopi (gerenti). Popravke lahko zahtevajo vsi oni, ki imajo pasivno volilno pravico. 6. Kandidatne liste podpišejo vsi kandidati in namestniki. — Drugi predpisi se tičejo tehnične izvedbe volitev.

Kakor slišimo se bode v KDK koalirani stranki na temelju zadnjega principijelnega sklepa koalicijskega vodstva v Zagrebu skupno udeležili volitev v vse okrajne zastope. Ponekod bode tudi imeli zelo močno zastopstvo, morda celo večino. Praktično in priporočljivo bi bilo, da bi se po volitvah sešli vsi ti zastopniki in bi si postavili skupen program in skupne smernice dela v okrajnih zastopih.

Sportni dan v Celju.

V Celju, 8. oktobra.

Včeraj, v nedeljo, dne 7. t. m. se je vršil v Celju »Sportni dan« celjskega sportnega kluba. Precejšnje število gledalcev pričča, da se je zanimanje za sport v Celju zopet poživilo.

Na predvečer se je vršil »nočni tek« skozi mesto, kjer je postavil S. K. Celje tri štafete, ki so prispele na cilj v zelo dobrem času. Prva lahkoatletska štafeta v 5 min 8 sek., druga lahkoatl. in nogometna štafeta pa v kratkih presledicah za prvo.

V nedeljo dopoldne je bil aranžiran propagandni tek skozi mesto, ki so se ga udeležili Atletiki, motociklisti, kolesarji, člani sportnega kluba in članice »Edinosti«. Kvalificiral se je samo zadnji del teka, tek članice »Edinosti«. Prva je prispela na cilj gđ. Vrčkovnikova.

Popoldne se je vršil na Glaziji lahkoatletski miting, pri katerem so sodelovali po večini člani S. K. Celje, štirje člani Atletiki S. K. in en lahkoatlet iz Maribora. Doseženi rezultati pričajo, da so člani S. K. Celje, ki so zasedli vsa prva mesta, v dobi enega leta precej napredovali. V posameznih panogah so se tekmovalci in tekmovalke plasirale tako-le:

I. Damska štafeta 4 × 80:

1. Vrčkovnik - Kranjc - Rožanc - Lojk Milka — 50 sek. (»Edinost«); 2. Kramar - Karba - Proselc - Presinger — 51 sek (»Edinost«).

II. 100 m — predteki:

1. Skok 11.3 sek. 2. Blechinger (A) 11.4 sek. 3. Mesarec (A) 11.8 sek., 4. Tkalčič 11.9 sek.

III. 100 m — finale:

1. Skok 11.8, 2. Mesarec (A) 12., 3. Tkalčič 3 m za drugimi.

IV. Tek na 1500 m:

1. Povoden 4 min, 51.5 sek., 2. Šmon 5 min. 3 sek., 3. Vendling 5 m za njimi.

V. Krogla (7½ kg):

1. Skok 10.07 m. 2. Javornik 9.78 metrov. 3. Urbančič.

VI. Disk:

1. Lukašič 27.50, 2. Bregant (Maribor) 26.89, 3. Skok 26.71.

VII. Skok v daljino:

1. Cijan 5.61 m. 2. Lukašič 5.39, 3. Skok 5.36.

VIII. Skok v višino (z letvico):

1. Skok 1.62 m. 2. Lukašič 1.57 m. 3. Tkalčič in Bergant (Maribor) 1.52. Nadaljnje točke so zaradi teme odpadle.

Med posameznimi točkami sta se

vršili: ena nogometna tekma (med S. K. Celjem in drugo garnituro I. SSK Maribor) in hazenska tekma med članicami celjske »Edinosti« in rezervno ljubljanske »Ilirije«.

S. K. Celje : I. SSK Maribor = 1 : 0 (polčas 0 : 0) kot 3 : 3.

Tekma je bila tipična borba dveh mladih moštev. Celje je nastopilo v svoji običajni postavi z majhnimi spremembami. Maribor pa je nastopil z rezervno, ojačeno z dvema igralcema iz prvega moštva. Posebnega sportnega užitka tekma ni nudila. Izkazala sta se le oba golmani, ki sta držala mnogo ostrih strelcev. Celje je bilo večji del v premoči, je z nesmiselnim streljanjem pred golom pustilo vse prilike za boljši rezultat neizrabljene. Edini gol za Celje je padel iz enajstmetrovke v drugi polovici drugega polčasa. Do te enajstmetrovke je prišlo po krivdi sodnika, ki ni opazil jasnega handsa sredi igrišča in je pustil, da je napad S. K. Celja prodril do kazenskega prostora nasprotnika. Tam je branilec Maribora zagrešil grd foul proti enemu izmed igralcev Celja (Pfeiferju). Diktirana enajstmetrovka je prinesla Celju zmago. Sodnik g. Rataje je sodil nepovoljno. Prezrl je več rok in foudlov. Pozna se mu, da ni že dolgo časa sodil nobene tekme. Tekma se je vršila le 2 × 30 minut.

Hazena: Ljubljana : »Edinost« Celje 15 : 6 (polčas 8 : 3).

Celjanekam se je videlo, da so nastopile v svoji prvi tekmi, vendar smo mislili, da bo poraz še večji. Ljubljana je vodila že s 4 : 0, a pozneje so se Celjanke znašle in mestoma prešle v lepe napade, iz katerih so rezultirali doseženi goli. Vendar pa jih je spremljala precejšnja smola, kajti mnogo lepih strelcev je šlo v prečko, ali preko nje. Ljubljancem se pozna rutina. Igrale so lepo in homogeno, »lomila« ga je le branilka, ki je odbila dve žogi mesto v igrišče v lastni gol.

Pri Celjankah so bile najboljše igralke: Rožančeva, Kraljčeva in Vrčkovnikova. Najslabša igralka je bila vratarica.

Sedanjo postavo (Lojk Mimi - Presinger - Vrčkovnik - Kramar - Rožanc - Lojk Milka - Krajnc) bi bilo treba malo pregrupirati. Igralke naj bi se pridno vadile sprejemanja in oddajanja žoge.

Sodnik g. Baltesar iz Ljubljane je z nekaterimi kalničnimi odločbami v škodo Celja, razburil gledalce.

Zvečer se je vršila v prostorih Celjskega doma družabna prireditev S. K. Celje, ki so se je udeležili sportniki in sportu naklonjeno občinstvo. Zabava je bila zelo animirana.

Vidovdanska ustava.

Poljudno-poučna razprava.

(Sestavil dr. Ervin Mejak.)

(Dalje.)

Namestništvo pripade najprej prestolonasledniku, če je polnoleten, sicer se volijo trije namestniki, ki morajo biti rojeni Srbi, Hrvati in Slovenci, naši državljani, 45 let stari in imeti morajo višjo izobrazbo, kar pa ni isto, kot z visokošolsko izobrazbo. Namestniki prišedejo pred narodno skupščino, da bodo verni kralju, i. s. pred ono skupščino, ki jih je izvolila, ker ne morejo prej sklicati nove narodne skupščine, ker je to že izvrševanje kraljeve oblasti. Namestniki imajo isto oblast kot kralj, omejitev ni. Eden namestnik je lahko odsoten in druga dva moreta vkljub temu izvršiti med tem časom kraljevo oblast, eden sam pa ne more tega storiti. Namestniki imajo neke skrbi tudi za vzgojo nedoletnega kralja. Če postane kralj polnoleten ali ozdravi pozneje, preneha namestništvo.

O *začasnem* namestništvu govori čl. 66 ustave. Če namreč kralj ob smrti ni zapustil moškega potomstva, toda bi bila kraljica ob času kraljeve smrti noseča, izvoli narodna skupščina *začasno* namestnike, ki izvršujejo kraljevo oblast samo do poroda. Vlada mora pred izvolitvijo namestnikov predložiti narodni skupščini mnenje treh zdravnikov, vzeti iz domačih medicinskih fakultet, o kraljičini nosečnosti. Isto velja, če bi prestolonaslednik umrl in bi bila njegova žena noseča v trenutku kraljeve smrti.

Predviden pa je v ustavi tudi slučaj, da ostane prestol brez naslednika in tozadevno določa čl. 67 ustave, da ministrski svet, ki vzame kraljevo oblast začasno v roke, skliče narodno skupščino na posebno zasedanje, v katerem se odloči o prestolu.

Obrnimo se sedaj h kraljevi osebi sami. Atribuciji kraljeve oblasti sta pred vsem 1. nedotakljivost in 2. neodgovornost. Princip moderne monarhije je, da je le minister *pravno* odgovoren, kralj pa le *moralno* obvezan po prisegi. Proces se lahko vodi le proti njegovi imovini, nikdar pa ne proti njegovi osebi. Kar se tiče nedotakljivosti pa pomeni to, da uživa kralj glede napadov na svojo osebo višjo zaščito kot navaden državljan. Za gotove zločine proti kralju je predpisana smrtna kazen, za manjše zločine pa visoke zaporne kazni. Kdor n. pr. z dejanjem stori nasilje kralju, ga zadene smrtna kazen, kdor žali kralja, ga zadene zapor najmanj 3 let.

Kralju gre posebno dostojanstvo in naslov. On je poglavar vseh tuzemskih redov, nagovarja se ga z »Vaše Veličanstvo«, slika njegova se nahaja na znamkah in denariju. Tudi člani kraljevega doma imajo poseben naslov. Članom iz rodbine kralja-vladarja se reče: »Kraljevo Visočanstvo«, ostalim članom kraljevskega doma pa »Vaše Visočanstvo«, tudi uživajo višjo kazensko zaščito kot navadne osebe. Kraljevi namestniki pa niso zaščiteni v večji meri glede atentatov in napadov sploh. Tudi so ti lahko toženi in obsojeni.

Kralj dobiva po osebnem zakonu določeno, neke vrste plačo, primerno njegovemu dostojanstvu, tkzv. civilno listo. Sedaj velja zakon iz leta 1922, po katerem dobiva naš kralj 24.000.000 Din in eno četrtino od te vsote dobi v denarju one države, kjer bi se vršile nabave. Člani kraljevega doma pa dobe tkzv. apanaže.

Oglejmo si sedaj 4 glavne kompetence kraljeve, t. j. 1. zakonodajna, 2. upravna, 3. sodna in 4. kraljeva kompetenca v vojski.

Pod zakonodajno kompetenco kraljevo razumemo sodelovanje njegovo pri procesu ustvaritve zakona. Sem spadata priprava za zakonodajo sploh in funkcioniranje parlamenta. Zakonodajna oblast vrši kralj *skupno* z narodno skupščino. To je kot že omenjeno princip parlamentarne monarhije. Oba imata tkzv. »inicijativo«, to se pravi, kralj in parlament lahko predlagata zakone. Kraljevo »inicijativo« izvršuje minister po kraljevem pooblastilu. Vsak zakonski predlog potrebuje sankcije, t. j. potrditve kralja. Naša ustava nikjer ne omejuje sankcije kralja, imel bi torej naš vladar *absoluten veto*, t. j. zakon, ki bi ga kralj ne hotel potrditi, ne stopi v veljavo. Vendar se moramo tu ozreti na duh, ki preveva našo ustavo, ki pravi med drugim tudi, da je naša država parlamentarna monarhija. Državni akti se morejo vršiti le v skladu z *narodovo voljo*. Po tem načelu bi moralo celo ministrstvo, ki mu kralj odklanja podpis zakona, odstopiti iz odgovornega razloga, ker je ministri enostavno narodni skupščini. Če se torej na ta način pojavi spor med kraljem in narodno skupščino, bi moralo ministrstvo odstopiti in na to se razpustiti parlament. Če novoizvoljena skupščina ostane pri prejšnjem predlogu, torej drugič isto sklone, je kralj *primoran, ga sankcionirati, sicer bi kršil princip parlamentarne monarhije*, ki narakuje, da mora kralj vladati v skladu z *narodovo voljo*. Imel bi torej tudi pri parlamentarnem režimu naš kralj nek *suspensiven veto*, ki je zve-

rodno skupščino. To je kot že omenjeno princip parlamentarne monarhije. Oba imata tkzv. »inicijativo«, to se pravi, kralj in parlament lahko predlagata zakone. Kraljevo »inicijativo« izvršuje minister po kraljevem pooblastilu. Vsak zakonski predlog potrebuje sankcije, t. j. potrditve kralja. Naša ustava nikjer ne omejuje sankcije kralja, imel bi torej naš vladar *absoluten veto*, t. j. zakon, ki bi ga kralj ne hotel potrditi, ne stopi v veljavo. Vendar se moramo tu ozreti na duh, ki preveva našo ustavo, ki pravi med drugim tudi, da je naša država parlamentarna monarhija. Državni akti se morejo vršiti le v skladu z *narodovo voljo*. Po tem načelu bi moralo celo ministrstvo, ki mu kralj odklanja podpis zakona, odstopiti iz odgovornega razloga, ker je ministri enostavno narodni skupščini. Če se torej na ta način pojavi spor med kraljem in narodno skupščino, bi moralo ministrstvo odstopiti in na to se razpustiti parlament. Če novoizvoljena skupščina ostane pri prejšnjem predlogu, torej drugič isto sklone, je kralj *primoran, ga sankcionirati, sicer bi kršil princip parlamentarne monarhije*, ki narakuje, da mora kralj vladati v skladu z *narodovo voljo*. Imel bi torej tudi pri parlamentarnem režimu naš kralj nek *suspensiven veto*, ki je zve-

Zopet kri!

Na velikem shodu KDK v Cetinogradu (Bosna) je v nedeljo zopet tekla kri. O tem je izdalo vodstvo koalicije v ponedeljek sledeče poročilo: »Za v nedeljo 7. t. m. je bil sklican shod KDK v Cetinogradu. Na ta shod je prišlo več tisoč Hrvatov, Srbov in muslimanov, ki so z velikim navdušenjem, z godbami in zastavami pozdravili narodne poslance dr. Srdjana Budisavljevića, Grgo Hečimovića in Savo Kosanovića, ki so bili določeni kot govorniki za ta shod. Na prostnem trgu je bila postavljena govorniška tribuna, s katere je najprvo govoril posl. dr. Srdjan Budisavljević. Komaj pa je pričel govoriti, se je pojavila v ozadju skupina pijanih ljudi. Opazilo se je, da so bili izključno pristaši dr. Spaha. Izzivače so reditelji mirno opozorili, naj ne motijo, oni pa so nato potegnili nože in samokrese ter navalili na mirne in gorloke zborovalce. Nastalo je prerivanje, v katerem sta bila dva zborovalca ubita, več pa težko in lahko ranjenih. Po izpovedi očividcev je bil napad organiziran od pristašev dr. Spaha, odnosno njegovega zastopnika Hasana Milkovića, ki je s svojo napadalno četo nedavno napadel tudi mirni shod KDK v Kaduši. Da je bil napad organiziran je razvidno že iz dejstva, da je pešiča oboroženih ljudi navalila na več tisoč zborovalcev. Napad je bil naperjen v prvi vrsti proti muslimanom, ki so se v velikem številu udeležili shoda in manifestirali svojo solidarnost s KDK. Kolikor se je dalo ugotoviti, so bili napadalci poslani iz cazunskega sreza ter so poprej popivali v gostilni bivšega radikalkega komisarja Ilije Mravunca«.

Drobne politične vesti.

Velika vojaška parada v Beogradu. V ponedeljek, na drugi dan slavnosti v spomin desetletnice proboja na solunski fronti, se je vršila na Banjici velika vojaška parada, katere se je udeležilo okrog 20.000 mož: zastopane so bile vse vrste orožja. Paradi je prisostvoval kraljevski par in vojaška odposlanstva vseh zaveznih držav. Vse časopise soglasno hvali strumni nastop in očitno veliko izvežbanost našega vojaštva. Prisostvovalo je paradi tudi 10 zračnih eskadril.

Poslanski klub Kmetsko - demokratske koalicije ima 20. t. m. v Zagrebu svojo plenarno sejo, dne 21. t. m. pa se vrši velik shod v Sisku, za katerega se vrše velike priprave. Računa se, da bo do največji shod koalicije v letošnjem letu.

Redukcijo gimnazij je znova sklenil finančni odbor Narodne skupščine (že zopet med šolskim letom!) in sicer tako, da bi se še v tekočem šolskem letu ukinila na višjih gimnazijah 5. in 6. razred ako nista imela 1. oktobra več ko 20 rednih učencev in 7. in 8. razred ako nista imela istega dne več ko 15 rednih učencev. Vse nižje gimnazije, ki imajo manj ko 110 učencev, se ukinejo in pretvorijo v meščanske šole.

zan z razpustom skupščine, torej omejen veto.

Po čl. 54. ustave noben čin kraljeve oblasti nima veljave, dokler ga ni podpisal pristojni minister. Zakone proglašata tudi kralj i. s. v obliki dokumenta, ki je dokaz za veljavnost zakona. Ta dokument vsebuje trije: Ugotovitev, da je skupščina sprejela zakon, da ga je kralj sankcioniral in ves zakonski tekst. To proglašenje se imenuje tehnično: promulgacija. Za to promulgacijo sledi potem publikacija, obnoročanje zakona, i. s. se vrši v državnem uradnem glasilu »Službene novine«. Zakon dobi obvezno moč 15. dan po razglasitvi v »Službenih novinah«, ako zakon sam ne določi drugače (vacatio legis).

Kot šef vrhovne uprave izdaja kralj tudi uredbе, to so one določbe, ki ne izvirajo iz zakonodajne moči in služijo navadno le kot smernice za izvrševanje kakšnega že sklenjenega zakona.

O upravnih oblastih kralja pravi čl. 47. ustave, da jo izvršuje kralj po odgovornih ministrih po odredbah ustave. Iz tega sledi, da je kralj vrhovni šef upravnih oblasti in da vrši to oblast kralj sam brez sodelovanja narodne skupščine, seveda preko odgovornih ministrov. Kralj imenuje višje uradnike, nižje uradnike pa postavlja ministri, dalje daje odlikovanja in redove ter vojaške čine. On predstavlja dr-

le, nižje gimnazije pa, ki imajo manj ko 60 učencev, pa se vobče ukinejo.

Venizelos v Beogradu. Včeraj popoldne je došel grški ministrski predsednik Venizelos v Beograd, da sklene z našo državo prijateljsko pogodbo, glede katere se je v načelu dogovoril z dr. Marinkovićem v Parizu. Pogodba vsebuje tudi klavzulo, v katerih slučajih se obe državi medsebojno ne napadeta. Glavna točka gospodarskega dela je dogovor glede souporabe solunske luke in pa promet na progi Dževdželija-Solun.

Avstrija v orožju. Po Evropi so postali pozorni na veliko oboroženost male Avstrije. Naenkrat se je pokazalo, da nima Avstrija samo izvrstno opremljene in oborožene milice, temveč tudi veliko število oboroženih privatnih organizacij (Heimwehr in Schutzbund), ki bi v slučaju potrebe tvorili takoj del redne armade. Zato je bila prireditev v Dun. Nov. mestu hote ali nehote v resnici velik »jesenski manevar«.

Domače vesti.

d Oblednicu koroškega plebiscita obhajamo danes s prijetno zavestjo, da smo v svoji domači in zunanji politiki na koroške Slovence popolnoma — pozabili. Kdo bi si tudi delal kakše neprijetne skrbi!

d Pripravljam se za celjski shod KDK, ki se vrši v nedeljo, dne 28. oktobra popoldne v »Celjskem domu«. Demokrate in kmetije, vsi agitirajo vztrajno in složno za udeležbo! Medsebojna pomoč in sloga nam bode pomagala do večjih uspehov. Ako bi bili lani pri skupščinskih volitvah složni, bi imeli s svojimi 17.496 glasovi (SDS 12.775, SKS 4.721) mesto sedanjih 2 celo 3 mandate!

d Savinjska regulacija in — zaljubljeni celjski purgarji. Priznati je treba: našo savinjsko regulacijo je »pripeljal« glasom »Slovenca« oblastni odbor tako daleč, da mu je poljedelsko ministristvo gnađljivo poverilo upravo regulacijskih del na Savinji in njenih pritokih pri Celju in da ima sedaj oblastni odbor nalogo izdelati »pravilnik za izvršitev teh del«. Vrhovno nadzorstvo ostane naj še generalni direkciji vod, neposredno vodstvo pa bode imel v rokah posebni gradbeni odbor, ki ga bodo sestavili oblastni odbor, oblastni hidrotehnični oddelek in celjska mestna občina. En član tega gradbenega odbora bode »tehnični poslovodja« in nadzornik vseh tehničnih del, drugi bodo svetovalci in pomočniki... (Grandiozno!) Predsednika bode imenoval minister na predlog mariborskega velikega župana. Ta odbor se sestavi kot začasni odbor, dokler ministristvo ne potrdi pravilnika in začne la h k o t udi že z deli med obema železniškima mostovima. To »odločno« delo da morajo priznati tudi v KDK »še tako« zaljubljeni celjski purgarji. — S »priznanjem« smo že začeli (čitaj prvo besedo v tekstu notice). Priznanje tudi še razširjamo: morda, morda je

žavo v vseh njenih odnošajih napram tujim državam, odpošila in sprejema poslanike ter sklepa mednarodne pogodbe, te pa le s predhodnim odobrenjem narodne skupščine, izvzemši čisto političnih sporazumov, ako niso ti protivni ustavi in zakonom.

Najobsežnejša je kraljeva oblast glede vojske. Kralj je vrhovni poveljnik in organizator vojske. Razporedba vojske, določitev mesta, kje se naj nahajajo njeni posamezni oddelki, teritorialen obseg vojaških oblasti, koliko armad naj bo in kateri vojaški uradi, vse to je prepuščeno kralju samemu. Dela pa kralj to na predlog vojnega ministra, ki je odgovoren narodni skupščini. Ker je vrhovni poveljnik vojske, je kralju vsa vojska tudi disciplinarno podvržena. Vojaška sodišča so seveda nezavisna.

Vendar veljajo tudi glede vojske nekatere omejitve. Tako se more vojska uporabiti za vzdrževanje notranjega miru le na zahtevo civilnih oblasti, tudi se ne more vzeti v službo naše države tuja vojska in ne staviti naše vojske v službo tuje države brez *predhodnega odobrenja* narodne skupščine.

V čem pa obstoja sodna oblast kralja?! Da izrekajo naša sodišča sodbe v imenu Njegovega Velikanstva, to je čisto *nominalna stvar*, s tem se samo povdarja *enotnost države*. Sodišča ne stojijo pod nobeno oblastjo, kralj in nik-

konec regulacijskih anket in sej, ki jih je bilo, če se ne motimo, okrog 200. Samo sestava tistega pravilnika, tista utegne še delati sitnosti. Toda upanje imamo. Lani je ravno ob tem času »poveril« tudi celjski mestni svet oblastni odbor z delom; leto dni je trajalo, predno je ministristvo to »poverilo« odobrilo in leto dni bo še, predno se bode odobrila pravilnik, če se razume pod tem načrt za finansiranje regulacije. Kajti doslej je »izpravila« samo mestna občina 3 milijone in država ubogih 400.000 Din; oblast še ni nič izpravila, ona hoče samo vodstvo, dasi je menda razumela smisel »poverila« celjske mestne občine. In potem še druge interesirane občine! Vsled tega bodo »zaljubljeni« celjski purgarji s svojo ljubeznijo napram klerikalnim frazerjem tako dolgo skoparili, dokler ne bodo videli ne samo besed, temveč tudi denar, v prvi vrsti od oblastnega odbora in države. Drugače se najpokorneje zahvaljujejo za odbore in vse papirnate pravilnike!

d »Središnjica H. P. D.« na Celjski koči. Pretečeno nedeljo so nas obiskali turisti iz bratskega nam Zagreba. Bilo jih je 25, kateri so kljub zelo neugodni železniški zvezi prišli k nam na obisk. Posetili so Celjsko kočico ter so se pohvalno izražali o oskrbi ter njeni lepi legi. Po povratku s kočice so se zbrali v Celjskem domu, kjer jih je pozdravil odbornik Savinjske podružnice S. P. D. Zahvalil se jim je za obisk in naglasil, da nas veseli, da nas bratski Zagreb tako pogostokrat obiskuje. Tajnik »Središnjice« je nato zatrdil, da nas bodo v bodoče še večkrat obiskali v Celju. Povabil je Savinjsko podružnico, da vrne poset »Središnjici P. D.« s tem, da napravi kakšen izlet v zagrebške planine. Pričakovali nas bodo z veseljem in spremili na izletu.

Suknje

zimске iz finega double, dolge, 595 do 1050 Din, kratke 398 do 730 Din, finega črnega sukna 995, 1190 Din, kratka usnjena 980 do 1250 Din, fantovska suknja iz double 260 do 380 Din, angleškega sukna 265 do 385 Din, hubertus plašči in pelerine za gospode 430 do 610 Din, fantovske 220 do 310 Din, dežni plašči 160 do 690 Din, delavni plašči 98 do 180 Din, obleke iz vseh vrst blaga 335 do 1050 Din, dalje moderne, sportne, pump in stajerske hlače, kluboke v vseh modernih barvah, čepice, kravate, naramnice, rokavice, nogavice, dežnike kupite najcenejše v veletrgovini

R. Stermecki, Celje.
Oglejte si izložbe in ogromno zalogo. Nakup neprisljen.

do drugi nimata na izrekanje sodb in njih izvršitev nikakega vpliva, tako da kralj ne more *ukazati* sodišču. Tudi pri imenovanju višjih sodnikov nima kralj velike oblasti, on je vezan na kandidatno listo, ki jo predloži kolegij sodnikov.

Pač pa ima kralj dve važni pravici: *pravico amnestije in pomilostitve*. Pri amnestiji pa je ločiti dvoje, t. j. amnestijo v pravem pomenu besede: Kralj lahko — pa samo za politična in vojaška kaznjiva dejanja — uniči pravne posledice kaznjivega dejanja, to se pravi, da se dotičnega, ki je že obsojen na kako kazen, te kazni in vseh posledic oprosti, pri čemur pa ostanejo pravice privatnih oseb do povračila škode nedotaknjene.

Druge vrste amnestije pa je takozvana *abolicijska*, kralj lahko že *pred razsodbo* izreče, da se kazensko postopanje proti kakim osebam ustavi.

Druga pravica pa je pravica *pomilostitve*. Kralj lahko kazen odpusti, zmanjša ali omili. Razlika med amnestijo in pomilostitvijo je torej ta: Z amnestijo se uniči razsodba in vse pravne posledice, t. j. dotični lahko reče, da še ni bil kaznovan, če pa je kdo pomiloščen, mu je s tem le odpuščena kazen ali v celoti ali deloma. Razsodba pa ni uničena in on se smatra za obsojenega in kaznovanega.

(Dalje prih.)

čisti usta
z obilno
peno!

Obisk se jim je zagotovil mogoče že to jesen, sigurno pa prihodnjo spomlad.

d Premeščen je gimnazijski profesor g. dr. Nikolaj Omersa iz Celja na II. drž. gimnazijo v Ljubljano. Izvrstnega šolnika in ljubeznivega družabnika bode pogrešalo v Celju staro in mlado.

d Gostovanje mariborskega gledališča v Celju. Kakor smo že poročali, se bodo letos vršile v celjskem mestnem gledališču stalna gostovanja mariborske drame in operete. Ako bo dovoljen obisk, bomo imeli najmanj dve predstavi na mesec. — Za gostovanja pridejo zlasti sledeča dramska dela v pošte: Anzengruber, »Slaba vest«, Asch, »Bog masčevanja«, Berstl, »Dover-Calais«, Bergmann, »Noblova nagrada«, Ferigni, »Sv. Francisek«, Fulda, »Ognjenik«, Gerald, »Robert in Marijana«, Guitry, »Moj oče je imel prav«, Ibsen, »Divja raca«, Krleža, »V agoniji«, Kvapil, »Oblaki«, Novačan, »Herman celjski«, Ostrovskij, »Nevih-ta«, Zola, »Tereza Raquin«. — Operete se bodo izbirale iz tega-le repertoarja: Benatzky, »Adieu Mimi«, Granichstaedten, »Na cesaričino povelje«, Jones, »Gejša«, Lehar, »Piskrovez« ali »Grof Luksemburški«, Nedbal, »Poljska kri« in Parma »Caričine amazonke«.

d Prvo gostovanje mariborskega gledališča se vrši že v torek 16. oktobra. Vprizori se zelo vesela in zabavna, a duhovita moderna komedija Ludvika Fulde »Ognjenik«. To delo ni samo v Mariboru zelo ugajalo, temveč je doživelo na letošnji počitniški turneji članov mariborskega gledališča prave triumpfe priznanja in veselosti. Naj bi tudi v Celju razprodana hiša pri torkovem gostovanju bila uspešen začetek rednih stalnih gostovanj!

d Glasbena Matica v Celju. Sprejem gojencev za solopetje se še do 20. t. m. podaljša. Ta predmet bo poučeval, predvidoma gđc. Zora Ropas, bivša solistinja ljubljanske opere. Ustmene ali pismene prijave sprejema ravnateljstvo šole.

d Napad brezposelnega brivca na ločeno ženo. Včeraj okrog 1. ure je vdr! bivši brivski mojster Marko Vrc v sobo svoje ločene žene v Gosposki ulici v Celju in ji zadal z brivskimi škarjami težke rane v lice in prsi. Vrc je imel brivnico v Radečah, a je tako pijančeval in zapravljval, da se je dala žena ločiti od njega in je šla v službo k brivskemu mojstru Čohu v Celju. Vrc jo je nagovarjal, naj se vrne, česar pa ni hotela storiti. Slednjič je Vrc pred nekaj dnevi prodal svojo brivnico v Radečah in je prišel v Celje, kjer je znova skušal doseči poravnavo z ženo, kar pa se mu ni posrečilo. Včeraj se je napil poguma in napadel svojo ženo. Nesreča je tudi to, da je Vrc pred 2 letoma zadela po desni strani kap in je manj sposoben za delo.

d Olepševalno in tujsko-prometno društvo v Celju bode v nedeljo, dne 14. t. m. ob 8. uri zjutraj prodajalo na savinjskem nabrežju posekan kostonjan in akacijev les. 914

d Pri ekspozituri javne borze dela v Celju iščejo delo — moški: 4 ekonomi, 67 hlapcev, 35 rudarjev, 6 vrtnarjev, 12 steklobrusačev, 2 lončarja, 9 kovačev, 6 strugarjev, 3 avtogenski varilci, 1 graver, 2 zlatarja, 3 livarji, 2 kleparja, 1 kotlar, 14 ključavničarjev, 2 mehanika, 6 električarjev, 17 mizarjev, 1 sodar, 1 kolar, 2 žagarja, 2 usnarja, 1 sedlar, 2 galanterista, 16 krojačev, 12 čevljarjev, 1 brivec, 1 knjigovez, 23 pekov, 6 mesarjev, 7 mlinarjev, 8 natarjev, 2 hotelska sluga, 3 tesarji, 1 zidar, 1 slikar, 1 dimnikar, 7 strojnikov in kurjačev, 43 trgovskih potnikov, pomočnikov in skladiščnikov, 98 delavcev-težakov, 7 šoferjev, 1 kočijaž, 2 hišnika, 7 pisarniških moči, 19 vajencev. — Delo iščejo ženske: 9 dekel, 4 steklarske delavke, 2 šivilji, 1 perica, 21 natakarič, 2 hotelske kuharice, 2 hotelske sobarice, 1 blagajničarka, 7 prodajalk, 2 delavke, 107 kuharic, 5 sobaric, 11 služkinj, 6 pisarniških moči, 3 vzgojiteljici.

ce, 2 vajenki. — Delo je na razpolago moškimi: 8 hlapcem, 13 rudarjem, 2 vrtnarjem, 1 kovaču, 2 kotlarjem, 5 mizarjem, 1 sodarju, 1 galanteristu, 28 čevljarjem, 1 peku, 1 mizarju, 1 pikolu, 1 hotelskemu slugi, 2 lakirarjema, 5 slikarjem, 1 fotografu, 106 delavcem, 1 šoferju, 1 občinskemu slugi, 19 vajencem. — Delo je na razpolago ženskam: 6 deklam, 2 pletiljama, 2 šteparicama, 1 likarici, 3 natakaričam, 2 hotelskima kuharicama, 2 delavkama, 24 kuharicam, sobaricam in služkinjam, 2 vzgojiteljicam.

d *Iz celjske policijske kronike.* Izpred Dečkove trgovine na Glavnem trgu je bilo ukradeno kolo Janku Kukovcu med tem ko je kupoval šlanino. Kukovec je tatvino takoj opazil in so tatu že dobili na križišču Kralj Petrove ceste. — V Woggovem vinogradu na Miklavškem hribu sta si nabrali dve Gaberjanki in nek mlajši Gaberjan lepo množino grozdja. Prinesli so ga tudi srečno domov, kjer jih je pa videala in ovadila neka stranka v hiši. Namesto vesele domače »trgatev« je sledila aretacija.

d *Ljubljanska »Glasbena Matica« na Poljskem.* Po veliki in uspešni koncertni turneji po Čehoslovaški in na Dunaj je krenila Matica 30. septembra na Poljsko pod vodstvom pevovodje g. Hubada. Prvi koncert je priredila Matica v češki Moravski Ostravi dne 1. oktobra; sledila sta Krakov in Poznanj, v nedeljo pa Varšava. Poljaki so sprejeli zbor povsod nadvse simpatično in gostoljubno. Slovenska pesem je žela silne triumphe med brati Poljaki. Danes popoldne so se ljubljanski pevci vračali s tržaškim brzovlakom v Ljubljano.

d *Telefonska postaja Vitanje* je bila otvorjena dne 1. oktobra. Za trg Vitanje, ki je precej oddaljen od železnice, ima to poseben pomen ter je lepa zasluga g. župana Vestra, da se je toliko potrudil za to moderno prometno sredstvo.

d *Posestvo in elektrarno na Fužinah pri Vitanju* je kupil od Mariborske mestne hranilnice lesni industrijalec g. Ivan Tavčar iz Maribora.

d *Svojo povzdigo v mesto* je Gornji grad zelo slovesno proslavil. Dne 5. t. m. je dobil občinski urad potom sreskega poglavarstva dekret notranjega ministrstva od 31. junija, da je Nj. Vel. kralj Aleksander povzdignil trg Gornji grad v mesto in še isti dan se je vršila občinska seja, v kateri se je prečital dekret in sklenil način proslave. Dne 6. t. m. so bile že vse hiše v zastavah, zvečer pa se je vršil obhod po svečano razsvetljenem mestu. Na čelu povorke je sviral godba gasilnega društva, ki so ji sledili gasilci, meščani ter moški in ženski naraščaj Sokola z lampijoni. Pred občinskim uradom je govoril v imenu županstva višji sodni oficijal g. Fr. Flux, ki je v svojem lepem govoru naglašal važnost današnje proslave. Ko se je povorka pomikala po mestu, so zvonili zvonovi in pokali možnarji, gorel velik kres in se dvigale rakete. Lepo slavnost bo mlado in staro ohranilo v trajnem spominu.

d *Rodovitna trta.* Pri trgovcu Primcu v sosesčini pobreške šole pod Mariborom je rodil letos izabelin trs 1.352 grozdov.

d *Umrl je v Zagrebu* rektor vseučilišča dr. Ernest Miller, profesor kriminologije in sociologije. Bil je tudi predsednik Zveze bančnih in zavarovalnih zavodov v naši državi.

d *Umrl je te dni v Ljubljani* tudi po štajerskem dobro znani trgovski zastopnik Ferdinand Sever.

d *Umrla je v Slov. Bistrici* posestnica Rozalija Zorzini v 73. letu starosti.

d *Hmeljske cene* po Savinjski dolini so zelo neugodne. Dočim so v Zlatcu, Norimberku in Strasbourg le razmeroma malo popustile, se razni židje in drugi agentje z naših hmeljarjev naravnost norčujejo. Posamezniki, ki imajo pogum iti s svojim blagom direktno na gori imenovane trge, dosežejo od 32 do 42 Din po odbitku stroškov, ki pa so seveda znatni. Vedno bolj se čuti potreba po združnem vnovčevanju hmelja, kajti čimdalje bodo ostali tako nesamostojni kot smo sedaj, tem bolj se bode ubijala ta najvažnejša panoga kmetijskega gospodarstva v Savinjski dolini.

d *Ustrelila sta* v nedeljo lovška čuvaja Uršiča iz Kamniške Bistrice na Korošici v Savinjskopljinah posestnika Pankracija Klemenška iz Sol-

čave, ki sta ga dobila z dvema divjima lovcema ležati pri ustreljenih gamzih. Ustrelila sta ga bojda za to, ker se je poskušal s puško v roki braniti pred aretacijo.

d *Slovenski pupilaren denar* posebno diši Srbijancem. Kakor znano, je določeno v zakonu o Državni hipotekarni banki, da se od letos naprej ne sme več nalagati pupilen denar niker drugod ko v Državni hipotekarni banki, dosedaj vložen pupilen denar pa se mora izplačati banki do konca l. 1932. Sedaj hoče hipotekarna banka začeti s hranilnicami, ki imajo danes pri nas pupilen denar, posebno pogajanja radi točnega in gladkega izplačila. Tako bo vzel nenasični Beograd zopet težke milijone cenenege slovenskega denarja in ga bo uporabil za cenejše kredite svojim ljudem.

d *Pospeševanje perutninarstva.* Poljedelsko ministrstvo je izdelalo načrt zakona o pospeševanju perutninarstva. Namen zakona bi naj bil ta, da se popravi kokošja pasma v celi državi. V ta namen naj bi se uvedle posebne selekcijske postaje za odgoj plemenite perutnine. Država bi naj tudi podpirala moderna vzgajališča za perutnino in pa propagando za povzdigo našega perutninarstva. — Kar se tiče omenjenih »selekcijskih postaj«, je to ena izmed svetovnoznanih beograjskih upravnih bedarij. Ali je bilo tako težko vprašati v Mariboru, kako je ta oblast vzela v roke širjenje tkzv. štajerske pasme? Zakaj pa imamo kmetijske šole in državne vzorne ter druge ekonomije? Gospoda menda misli, da bi bilo vrlo praktično tudi tem potom razdeliti nekaj denarja med kake srbijske »vzgajalce«. Razume se, da na celo to državno akcijo ni treba ničesar dati. Kaki rezultati se bodo edine dosegli s pomočjo oblasti in privatne propagandne inicijative. Tu bi lahko odlično pomagale podružnice Kmetijske družbe za Slovenijo, če bi le hotele in če bi večinoma ne — spale.

d *Ali to res drži?* »Po obvestilu generalne direkcije drž. dolgov se obračajo na to direkcijsko zasebniki, kakor tudi državne ustanove z zahtevom, da se na obveznice loterijske 2 in pol odstotne drž. rente za vojno škodo ter na ostale obveznice drž. posojil, ki so jih izgubili oziroma so jim bile ukradene ali uničene, ne vrše izplačila ter prosijo, da se jim za iste izdajo duplikati. Generalna direkcija takim zahtevam ne more ugoditi, ker so te obveznice vrednostni papirji, glaseči se na prinosnika in je po tolmačenju kasacijskega sodišča od 30. VIII. 1922, br. 6055, imetnik take obveznice v slučaju izgube, kraje ali uničenja v istem pravnem položaju kot imetnik novčarnice (bankovca), kojo je izgubil oziroma mu je bila ukradena ali uničena. Dejansko je z ozirom na veliko število obveznic vojne škode ter veliko število ustanov, izvršujočih izplačila na obveznice tudi nemogoče zabraniti izplačila na ukradene oziroma izgubljene obveznice in bi vsako spuščanje v ocenjevanje pravne osnove — to je ali je prinosnik upravičen imetnik obveznice — oviralo in otežkočilo točno in pravilno uradovanje z obveznicami in bi nepovoljno uplivalo na promet in vrednost državnih papirjev. — Imetniki predmetnih vrednostnih papirjev naj se z ozirom na gori navedeno obračajo na direkcijsko drž. dolgova izdajo duplikatov le v slučaju, ki ga predvideva člen 19 pravilnika za izvršitev zakona o uničevanju drž. vrednostnih papirjev, to je, da so vrednostni papirji vsled raztrganosti, nažgani ali drugega vzroka postali nesposobni za daljno cirkulacijo in je iz njih ostanka še razvidna številka in serija, ter h kojemu posojilu obveznica pripada.«

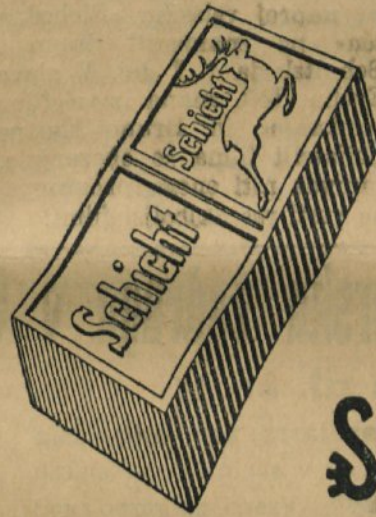
d *Gibanje hrvatskih obrtnikov.* Savez hrvatskih obrtnikov je sklenil prirediti 18. novembra po celi Hrvatski propagandna obrtniška zborovanja, v Zagrebu smem pa drugi veliki obrtniški sejem.

d *Več slučajev legarja* se je pojavilo v Tepanjih pri Konjicah. Zdravstvene oblasti so že potrebno odredile.

d *Požiganje* ni samo na Bavarskem domača industrija (ki pa sicer dela tam samo v seziji, to je spomladi), temveč menda tudi na Gorenjskem. Letos go zopet začeli požigalci s svojim delom. V soboto ponoči je zgorelo veliko gospodarsko poslopje kmeta Korošca v Zagorici pri Bledu, v nedeljo

Lepa Srbkinja

ceni lepo perilo
in skrbi, da bo
dolgo trajno in
se vedno bleščalo
od snage. Ona
radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

zvečer pa je gorelo Podkorenem pri Kranjski gori. Zgorela so razna poslopja 5 posestnikom s poljskimi pridelki, živžem in deloma celo z živino vred. Ogenj je bil tako velik in nevaren, da je hotela prihiteti na pomoč celo požarna bramba iz Beljaka.

d *Gospodinje — prepričajte se* o izborni kvaliteti pražene kave — fino aromatičnih mešanice tvrdke A. Fazarine, Celje. Lastna, najmoderneje urejena pražarna.

d *V celjski javni bolnici* je umrla danes 65-letna Fani Gajšek, občinska reva iz šentjurske okolice.

d *Lokomotiva se je zalelela v šolski vlak.* Na postaji Drnje pri Koprivnici je zavozila vsled krivo postavljenih kretnic lokomotiva v šolski vlak s toliko silo, da je jeden vagon šolskega vlaka skočil skočil s tira, na vseh drugih pa so bile pobite šipe. Med otroci v vlaku je zavladala silna panika. Dva dijaka koprivniške realne gimnazije sta bila težje ranjena na glavi, lažje poškodbe je pa dobila cela vrsta dijakov.

d *Škrlatica.* V karlovski okolici se je silno razširila škrlatica. Bilo je vsega 286 slučajev; umrlih je bilo 8%. Med otroci je ostalo veliko gluhomemih. Kakor v Zagrebu, so imele tudi tu oblasti največje težkoče pri pobijanju boleznih vsled nepopolnosti kmečkih ljudi.

d *Trgatev v Ljutomeru* — ormoških goricah. Ta teden podbirajo večji vinogradniki, manjši pa že trgajo in ponujajo svoje do 14—15-stopinjsko blago trgovcem in krčmarjem po 3—4 dinarje. Najboljši dosedanj mošt je spravljen komaj na 16—17 stopinj; taka roba se plača po 5 in 5 ter polovico

dinarja. Večji vinogradniki prično trgati še le 15. in deloma 22. oktobra; zanašajo se, da bi vendarle eventuelno lepo vreme dvignilo sladkorno vsebino grozdja. Po starini je silno povpraševanje, vendar pa so zaloge pri producentih samih neznatne.

d *O letošnji sadni in krompirjevi letini* pravi uradno poročilo mariborskega velikega županstva med drugim: Sadje je v okolici Maribora bogato obrodilo. Cena sortiranih, obranih jabolk je 3—4 Din za 1 kg, povpraševanje je veliko, kajti izvoz, ki znaša iz Maribora in bližnjih postaj 20—35 vagonov dnevno, pošilja naša zimska jabolka v Avstrijo in Češko, pa tudi Nemčija se je začela zanimati v zadnjem času za naše blago. — Sadje je letos obrodilo samo v nekaterih okolicah, v krajih, ki so bolj zakriti od severnih vetrov. — Prekmurje, ki je lani izvozilo okrog 400 vagonov jabolk, ne bo moglo letos radi elementarnih nesreč eksportirati niti 50 vagonov. Okolica Ptuj in Ljutomera ne bo letos dosegla svojih normalnih množin. Za otreseno sadje, ki ga rabijo za predelavo, plačujejo največ 2 Din za kg. Cene v Grazu, ki so za naš trg precej merodajne, so znatno višje, za lepa jabolka se tam na debelo plačuje po 80 grošev (6 Din) in še več. — Carina, ki brani dovoz, je vzrok, da so cene pri nas znatno nižje, Avstrijci hočejo na ta način ščititi svoje sadjarstvo. — Zgodnji krompir je obrodil slabo rdi prevelike suše, pozni je droben, pač pa ga je mnogo. Ajda izgleda da bo dobra, ako ne pride kmalu slana. Proso je tudi lepo obrodilo. Cena krompirja je okrog 2 dinarja za 1 kg.

Največja izbira ROKAVIC.

Rokavice za gospode:

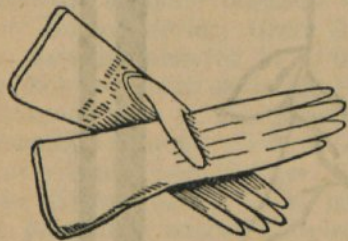
Trikot	od Din	20 naprej
Nappa	" "	110 "
Nappa podloženo	" "	120 "
Krimer	" "	99 "
Pralno usnje	" "	95 "
Pletene rokavice	" "	25 "
Jelenovo usnje	" "	160 "

Rokavice za dame:

Trikot	od Din	20 naprej
Glace	" "	65 "
Nappa	" "	110 "
Nappa z volneno podlogo	" "	110 "
Pralno usnje	" "	90 "
Pletene rokavice	" "	25 "

Rokavice za otroke:

Rokavice s palcem	od Din	22 naprej
Trikot	" "	15 "
Pletene rokavice	" "	16'50 "

L. Putan, Celje

d Statistika o zdravstvenih razmerah v mariborski oblasti. V mariborski oblasti, ki šteje 645.657 prebivalcev, se je v preteklem letu rodilo 19 tisoč 234 otrok, med njimi 2.462 nezakonskih in 435 mrtvorojenčkov. Umrlo pa je v istem času 12.380 oseb, med njimi: za jetiko 1.481, za pljučnico 1.297, za davico 44, za dušljivim kašljem 57, za škrlatinko 46, za ošpicami 2, za trebušnim tisužom 21, za grižo 44, za otročniško vročico 25, vsled bolezni na ranah 96, druge infekcijske bolezni 301. Kap je zahtevala nič manj kot 402 žrtvi, organska srčna napaka in bolezni krvnih žil pa 1.064 žrtev, jo 5.547, smrtne poškodbe po naključju so zahtevale 262 žrtev. Število samomorov v preteklem letu znaša 113 in sicer: v Celju 2, v srezih: Celje 9, Čakovec 17, Dolnja Lendava 3, Gornji grad 2, Konjice 0, Ljutomer 3, Maribor desni breg 13, Maribor levi breg 7, Maribor Mesto 16, Murska Sobota 10, Prelog 0, Prevalje 3, Ptuj 17, Ptuj mesto 1, Slovenjgradec 4, Šmarje pri Jelšah 6 slučajev. Kakor razvidno, je mesto Maribor s 16 samomori na drugem mestu, na prvem pa ptujski srez s 17 slučajji. Umorov in ubojev je bilo v isti dobi skupno 55 in sicer največ v srezu Čakovec, namreč 13, nato pa v ptujskem srezu, namreč 10 slučajev. Število porok znaša v preteklem letu

4.731. Umrljivost po letih pa je bila sledeča: V prvem mesecu je umrlo 1.181 otrok, v prvem letu 2.440, v starosti do pet let 4.289, od 5—15 let 379, od 15—30 let 891, od 30 do 50 let 181, od 50—70 let 2.834, nad 70 let pa 2 tisoč 806. Prirojeni življenjski slabosti je podleglo 1.083 oseb.

d Kostanjari so se pojavili na celjskih ulicah. Pečejo kostanj po 6 Din liter. Zgodnji mraz, kostanj in prav kisel mošt — vse znamenje ne baš dobrodošle jeseni.

Kino.

d Mestni kino Celje. V sredo 10. in četrtek 11. oktobra izredno lep film »BIGAMJA«, drama lepe pesalke v 7. dejanjih. V glavni ulogi Marija Jacobini, znana iz velefilma »Beatrica Cenci« in Heinrich George, znan iz velefilma »METROPOLIS«. Film je izredne kvalitete, kakršnih je malo. Zelo ganljiva vsebina, da se ne morete ubraniti solz! Ne zamudite! Od petka naprej velesilm »Slobodna ljubezen« po znameniti drami Arturja Schnitzlerja v 7 dej. V glavni ulogi Evelin Holt, znana iz velefilma »Ljubimkanje« in Bruno Kastner. Vsi prijatelji filma se opozarjajo, da ne zamude niti enega programa, ker so na vrsti res najboljši filmi!

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

Cankarjeva ul. št. 11

priporoča svoja izvrstna namizna ter odbrana sortimentna VINA vseh vrst v sodih in steklenicah po zmernih cenah. Vzorci na razpolago!

Pristni sladki mošt

beli in rdeči, liter po 14 in 15 Din se toči v restavraciji »Narodni dom«.

M. Joštov paromlin
Medlog — Celje

Prodajalna Gosposka ul. 27
Na debelo! Na drobno!

Elektrotvrdka

Karol Florjancič
Celje, Cankarjeva ul. 2

izvršuje inštalacije za električno luč in pogon, popravlja motorje in aparate, postavlja antene, polni akumulatore za radio.

Strokovna dobra postrežba. Nizke cene

Naznanilo.

Usojam si javiti, da vodim **zobni atelje** umrlega **dr. A. Kunsta** nespremenjeno naprej.

Priporočam se cenjenemu občinstvu.

Erika Kunstova, zobni atelje
Celje, Kralja Petra cesta 26.

Učenca

pridnega in poštenega, z primerno šolsko naobrazbo, ki ima veselje za trgovino z specerijskim blagom, sprejemem takoj. Ponudbe: Slavko Šafar Celje. 2-1

Najbolj preizkušene vrste sadnih drevesc

priznane in priporočene od vseh strokovnjakov, pravilno vzgojene, 4—3 letne, kakor tudi trsne cepljenje, se dobe v vinogradniški in sadjarski šoli Franjo Mlinarič, Hrastovsko z. p. Ludbreg, priznana od kr. ministrstva poljopr. št. 39.458/V. Ceniki na zahtevo brezplačno.

Oglašujte!

Premog iz vseh rudnikov in najboljše vrste dobavlja in dostavlja najcenejše
Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Naznanilo preselitve.

Cenjenim strankam in občinstvu vljudno naznanjam, da sem se preselila s svojo trgovino iz

Kralja Petra ceste št. 33

MIKLOŠIČEVO ULICO št. 2, nasproti gostilne „JELEN“
MARIJA BOROVIĆ, CELJE, Miklošičeva ulica št. 2
TRGOVINA ŠIVALNIH STROJEV IN KOLES.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče »His Master's Voice« in »Columbia« katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokkih pri

Goričar & Leskovšek, Celje
knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.

Moderne tiskovine

vseh vrst: knjige, lepake, letake, pisemske glave, kuverte, vabila i. dr. Vam nudi v okusni izvedbi in po zmerni ceni

Zvezna tiskarna v Celju

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po **6 1/2 %**

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge uad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj pravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste veliko!

Pisarna v Celju Prešernova ulica 6.